

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	1
Kaupunginhallitus	357	15.09.2014	5	
Kaupunginvaltuusto	139	22.09.2014	9	

9152-2013 (020, 001)

Turun kaupungin lausunto sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta (Ht)

Tiivistelmä:

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt mm. Turun kaupungilta lausunnon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain hallituksen esityksen luonnoksesta.

Kh § 357

Konsernihallinto, johtaja Maija Kyttä 12.9.2014:

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti sosiaali- ja terveystalouden uudistukseen parlamentaarisen ohjausryhmän, jonka toimesta on laadittu luonnos eduskunnalle annettavaksi hallituksen esitykseksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki, sen voimaantulolaiksi ja laiksi varainsiirtoverolain väliaikaisesta muuttamisesta.

STM on lausuntopyynnöllään 18.8.2014 pyytänyt kunnilta ja eräiltä muilta tahoilta lausunnot lakiesityksiin. Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on pykäläkohtaisesti kohdennettuja kysymyksiä hallituksen esitysluonnoksesta.

THL:ltä on tilattu lakiesityksen vaikuttavuusarviointi ja se valmistuu syyskuun puolella välissä. Lisäksi selvitys lakiluonnoksen suhteesta perustuslakiin on keskeneräinen.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2015 alkupuolella ja uudenmuotoinen sote-palveluiden järjestämis- ja tuottamistapa astuu voimaan 1.1.2017.

Lausunnolla olevan lakiehdotuksen mukaan palvelujen järjestäjät ja tuottajat erotetaan toisistaan. Järjestäjinä toimii viisi perustettavaa sote-aluetta, jotka muodostetaan nykyisten erä-alueiden pohjalta.

Kunnilta pyydetään tässä yhteydessä kannanottoa siihen, minkä erityisvastualueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen kunta katsoo perusteluksi kuulua. Sote-alueeseen kuuluvaan kannanottoon suhtaudutaan kunnan virallisena kantana, minkä vuoksi sitä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä tulee toimittaa päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön. Lausuntopyynnön muihin kysymyksiin voidaan ottaa kantaa muussa kunnan toimielimessä.

Sosiaali- ja terveydenhuollonjärjestämislaki- ja sen voimaantulosta annettava lakiluonnosta on tarkasteltava samanaikaisesti, koska voimaantulolaki sisältää useita tärkeitä säännöksiä, joiden pohjalta koko tuleva toiminta muodostuu. Tällaisia ovat mm. sote-alueen kuntayhtymän perustaminen, tuottamisvastuussa olevien kuntien ja kuntayhtymien muodostamista koskevat säännökset (esim. pakkokuntayhtymät), muutostukeen ja aikataulutukseen liittyvät kysymykset. STM:n kyselyssä ei kuitenkaan näitä asioita ole oikeastaan lainkaan kysytty.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	2
Kaupunginhallitus	357	15.09.2014	5	
Kaupunginvaltuusto	139	22.09.2014	9	

Lain voimaantulon (kevät 2015) ja uuden sote-palveluiden järjestämisen- ja tuottamisvastuiden toiminnan alkamisen välinen aika (1.1.2017) on alle kaksi vuotta eli huomattavan lyhyt ottaen huomioon muutoksen laajuus ja vaikutus paitsi sote-palveluihin niin koko kuntien toimintaan esim. yleis-, talous-, henkilöstö- ja erityisesti tietohallintoon. Valmisteluajan lyhyden vuoksi valmistelun on lähdettävä liikkeelle jo ennen lain voimaantuloa. Kuntien ja kuntayhtymien välinen yhteistyö onkin jo lähtenyt käyntiin ja Turku on ollut aktiivisesti mukana tässä verkostoitumisessa. Alustavasti voikin todeta, että kuntien näkemykset ovat monissa kohdissa yhteneväiset. Valmistelun on jatkossakin oltava kuntalähtöistä.

Sote-alueen perustaminen on aikajärjestyksessä ensimmäisiä toteutettavia asioita. Tältä osin on voimaanpanolaissa maininta aluehallintovirastoihin paljattavasta muutostuesta vuonna 2015 ennen sote-alueen kuntayhtymien perustamista. Kunnille on turvattava mahdollisuus suorittaa yhteistyössä niiden toimintaan erittäin suuresti vaikuttavan muutoksen läpivienti.

Uudistuksen tärkeimpiä tavoitteita on integraation parantaminen koko sote-palveluiden skaalassa eli erikoissairaanhoidosta, perusterveydenhuoltoon ja sosiaalihuoltoon eli korjaavista toimenpiteistä ennaltaehkäisevään toimintaan. Sosiaalihuollon palvelut ovat valmistelussa jääneet vähemmälle huomiolle. Tämä on valitettavaa, koska monet sosiaalipuolen palvelut ovat niitä palveluita, jotka ovat lähellä kuntalaisia ja ovat myös tiiviissä yhteydessä kunnan muihin toimialoihin (esim. päivähoido, opetus, nuorisotoimija kulttuuri). Vastaavaa voidaan myös todeta perusterveydenhuollosta. Tuottamisvastuuta mietittäessä ja rakennettaessa tämä seikka on otettava huomioon, jotta jatkossakin voidaan kunnissa toteuttaa ns. laajaa hyvinvointinäkemyä. Käytännön toteutuksessa tämä tarkoittaa sitä, ettei kunnallista päätöksentekoa voida viedä pois liian kauas muodostettaviin uusiin kuntayhtymiin vaan lainsäädännössä on varmistettava kuntien yhteistyömahdollisuus esim. vastuukuntamallilla, joka uuteen kuntalakiinkin on otettu mukaan. Turun kaupunki pitää tärkeänä, että sote-uudistus toteutetaan siten, että kuntalaisten hyvinvointiin turvaamiseksi sote-palveluiden integraatio muihin hyvinvointia edistäviin palveluiden mahdollistuu. Tämä on erityisen tärkeää palvelujen tuottamisesta päätettäessä. Näin ollen järjestämislain 14 §:ää on muutettava siten, että tuottamisvastuun antaminen myös kuntien yhteistoiminnassa toteutettavaksi vastuukuntamallilla on selkeästi todettava lain 14 §:ssä.

Turun kaupunki täyttää järjestämislain 14 §:n edellytykset, jotta tuottamisvastuu voidaan antaa sille, mutta kaupunki pitää kuitenkin parempana vaihtoehtona, että yhteistyössä seutukunnan muiden kuntien kanssa rakennetaan vastuukuntamallin pohjalta tuottajaorganisaatio, jolla on tuottamisvastuu seudun kuntien asukkaille.

Sote-palveluiden integraation toteuttaminen on oltava järjestäjän eli sote-alueen vastuulla siten, että koko asiakaslähtöinen integraatio toteutuu. Tällöin harkittavaksi tulee järjestämislain 14 § siltä osin, että mahdollistaako se erittäin vaativan erikoissairaanhoidon irrottamisen omaksi kuntayhtymäksi ja onko se tarkoituksenmukaista.

Lakiluonnos sisältää rahoituksen osalta määräykset ainoastaan sote-alueen rahoittamiseksi, muttei säännöksiä riittävästi siitä, miten sote-alueet rahoittavat tuottamisvastuussa olevia. Jatkovalmistelussa on huolehdittava siitä, että valta ja vastuu ovat samoissa käsissä siten, ettei kunnista tule pelkkiä sote-palveluiden rahoitusautomaatteja. Tulevaan rahoitusmalliin vaikuttanee myös

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	3
Kaupunginhallitus	357	15.09.2014	5	
Kaupunginvaltuusto	139	22.09.2014	9	

---

ensi vuoden helmikuussa jätettävä yksikanavaista rahoitusta pohtivan työryhmän raportti.

Erikseen tarkasteltaviksi tulevat perustuslailliset kysymykset, joita mm. ovat kuntien tehtävistä päättäminen hallinnollisilla päätöksillä, kuntien itsenäinen budjettivalta, pakkokuntayhtymien muodostaminen hallinnollisin päätöksin.

Uudistuksen aikaansaaminen on tärkeää ja kannatettavaa, mutta uudistuksen lopputuloksena ei saa syntyä uusia tarpeettomia kustannuksia lisääviä hallinnonkerroksia eikä kunnallinen päätöksenteko saa karata pois peruskunnista siten, että hyvinvointipalveluiden horisontaalinen integraatio on vaikeaa toteuttaa.

Liite 1 Lausuntopyyntökysely sosiaali- ja terveysministeriö
18.8.2014

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää että,

sosiaali- ja terveysministeriölle lähetetään Turun kaupungin virallisena kannanottona, että Turku kuuluu TYKS-erva -alueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää esittää hyväksyttäväksi jatkovalmistelun pohjaksi seuraavia linjauksia:

- jatkovalmistelun tulee olla kuntalähtöistä,
- kunnallinen suora demokratia tulee yhtenä vaihtoehtona turvata myös sote-palveluissa,
- sote-palveluiden integraatiovastuu on järjestäjällä eli tulevalla sote-alueella,
- tuottamisvastuu tulee olla mahdollista antaa toteutettavaksi myös vastuukuntamallilla, jotta laaja hyvinvointinäkemyks ja kaikkien hyvinvointipalveluiden integraatio voidaan toteuttaa kunnissa,
- Turun kaupunki on halukas toimimaan tuottajana asukkailleen, mutta erityisesti vastuukuntamallin pohjalta rakennettuna tuottajaorganisaationa seutukunnalle,
- uusien kuntayhtymien muodostamista tulee välttää,
- perustuslailliset kysymykset on selvitettävä ja
- rahoituksessa valta ja vastuu tulee olla samoissa käsissä.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin seuraavalla jatkovalmistelua koskevalla lisälinjauksella:

- Yliopistosairaaloitten asema ja väestöpohja tulee laissa turvata korkeatasoisen hoidon, koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan tukemiseksi.

Päätös asiassa tehtiin Katteluksen Eklundin kannattamana tekemästä ehdotuksesta yksimielisesti.

Turun kaupunki	§	Kokouspvm	Asia	4
Kaupunginhallitus	357	15.09.2014	5	
Kaupunginvaltuusto	139	22.09.2014	9	

Kv § 139

Liite 1

Lausuntopyyntökysely sosiaali- ja terveysministeriö
18.8.2014

Kaupunginhallituksen ehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää että,

sosiaali- ja terveysministeriölle lähetetään Turun kaupungin virallisena kannanottona, että Turku kuuluu TYKS-erva -alueen pohjalta muodostettavaan sote-alueeseen.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää esittää hyväksyttäväksi jatkovalmistelun pohjaksi seuraavia linjauksia:

- jatkovalmistelun tulee olla kuntalähtöistä,
- kunnallinen suora demokratia tulee yhtenä vaihtoehtona turvata myös sote-palveluissa,
- sote-palveluiden integraatiovastuu on järjestäjällä eli tulevalla sote-alueella,
- tuottamisvastuu tulee olla mahdollista antaa toteutettavaksi myös vastuukuntamallilla, jotta laaja hyvinvointinäkemys ja kaikkien hyvinvointipalveluiden integraatio voidaan toteuttaa kunnissa,
- Turun kaupunki on halukas toimimaan tuottajana asukkailleen, mutta erityisesti vastuukuntamallin pohjalta rakennettuna tuottajaorganisaationa seutukunnalle,
- uusien kuntayhtymien muodostamista tulee välttää,
- perustuslailliset kysymykset on selvitettävä
- rahoituksessa valta ja vastuu tulee olla samoissa käsissä ja
- Yliopistosairaaloiden asema ja väestöpohja tulee laissa turvata korkeatasoisen hoidon, koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan tukemiseksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

laus Sosiaali- ja terveysministeriö